

Monikulttuurisuus kouluissa -seminaari Lontoossa 22.5.2012

Päävieraana Presidentti Tarja Halonen

Lontoon Suomen suurlähetystön järjestämän seminaarin taustalla oli viimeaikainen kansainvälinen kiinnostus suomalaista koulutusjärjestelmää kohtaan. Suomi on jo useana vuonna ollut PISA-tulosten kärjessä, ja Suomesta on nykyisin koulutusvientiä maailmalle. Hyviä tuloksia on joissakin yhteisissä selitetty sillä, että Suomen koulut ovat oppilaspohjaltaan varsin homogeenisiä ja yksikielisiä. Lisääntyvän monikulttuurisuuden myötä onkin kysytty, mitä haasteita tulevaisuus tuo tullessaan? Tervetuliaispuheessaan Lontoon Suomen suurlähettiläs Pekka Huhtaniemi totesi, että Suomella – jossa maahanmuutolla on erityyppinen historia kuin Britanniassa – ja Britannialla olisi varmasti opittavaa toisiltaan monikulttuurisen opetuksen järjestämisestä kouluissa.

Seminaarin pääpuhujana oli Presidentti Tarja Halonen. Suomen näkökulmaa seminaarissa edustivat myös ylitarkastaja Anna Mikander Opetus- ja Kulttuuriministeriöstä sekä erikoistutkija Sirkka Komulainen Siirtolaisuusinstituutista. Britannian edustajista mainittakoon pitkän linjan monikulttuurisuusasioiden puolestapuhuja tohtori Tara Mukherjee

(European Multicultural Foundation (EMF), UK) ja Mirabela Margelu (romanipakolaisasioiden koordinaattori, Ranska). Yleisö koostui pääasiassa brittiläisistä eri etnisiä ryhmiä edustavista maahanmuuttotoimijoista, diplomaateista, akateemisista ja järjestöjen edustajista. Osallistujilla oli mahdollisuus nousta puhujakorokkeelle tuomaan esiin oman organisaationsa näkökulmia.

Presidentti Halosen puheessa korostuivat tasa-arvokäsitteet. Ne eivät koske yksin koululaisia, vaan myös heidän vanhempiansa resurssit, sekä sitä kautta koko suomalaista yhteisöä. Halosen mukaan 'if you are poor that only means that you are poor', ts. köyhyys tarkoittaa vain ja ainoastaan, että ihminen on köyhä, eikä sillä pitäisi olla vaikutusta koulumenestykseen. Köyhyys tai vähävaraisuus ei ole useinkaan ihmisen omaa syytä, vaan asia, johon voidaan vaikuttaa poliittisilla toimenpiteillä. Halonen myös siteerasi isänsä sananlaskua, jonka mukaan 'vapaus ei ole vapautta ilman leipää ja toimeentuloa'.

Ylitarkastaja Anna Mikanderin esityksessä annettiin tietopaketti siitä, miten monikulttuurinen

Raising Educational Standards in Multicultural Society -seminaari pidettiin 22.5.2012 Suomen Lontoon suurlähettilään residenssissä. Seminaarin järjesti Suomen Lontoon suurlähetystö yhteistyössä European Multicultural Foundationin ja Confederation of Indian Organisations -järjestön kanssa. Kuvassa kolmas oikealta presidentti Tarja Halonen vierellään vas. EMF:n puheenjohtaja Tara Mukherjee ja suurlähettiläs Pekka Huhtaniemi.

opetus on järjestetty Suomen kouluissa. Mikander selvitti suomalaista koulutusjärjestelmää yleisesti. Järjestelmällemme on tunnusomaista yhtäläiset oikeudet peruskoulutukseen, opettajien korkea pätevyys, oppilashuolto, erityisopetus, sekä arviointijärjestelmät. Vähemmistöjen koulutuksesta Mikander selvitti sekä kotimaisten (suomi, ruotsi, saame, romanin kieli) että vieraiden kielten opetuksen järjestelyä. Erityisesti hän mainitsi saamen kielen ja romanilasten koulutuksen tukemisen tärkeyden. Käytännön monikulttuurisuustoimista mainittakoon esimerkiksi monikulttuuristen iltapäiväkerhojen toiminta, jonka halutaan tulevan pysyvästi osaksi koulutusjärjestelmää. Nykyisessä hallitusohjelmassa korostuvat maahanmuuttajien koulutukseen osallistumisen parantaminen eri koulutustasoilla.

Erikoistutkija Sirkka Komulainen esitti tuloksia vuonna 2012 Siirtolaisuusinstituutissa valmistuneesta tutkimuksesta *Porvarillisen idyllin vai pikku-Moskovan lapset? Monikulttuurisuuden vaikutus*

suomalaisperheiden alakouluvalintoihin Turussa. Brittiyleisön kannalta mielenkiintoista tuloksissa oli se, että ns. white flight -ilmiötä (valkoisen keskiluokan pakoa maahanmuuttajavaltaisilta asuinalueilta, joka on Britanniassa arkipäivää), ei Turussa vaikuttanut olevan. Suomessa koulujen välillä ei ole eroja samalla tavalla kuin Britanniassa tai esimerkiksi Ruotsissa.

EMF:n puheenjohtaja Tara Mukherjee huomautti lopuksi, että Suomi on yksi maailman sosiaalisesti tasa-arvoisimmista maista, kun taas Britannia vastaavasti yksi eriarvoisimmista. Huolimatta brittiretoriikasta, jonka mukaan monikulttuurisuus on kutakuinkin 'kuollut', se ei sitä suinkaan ole. Mukherjee korosti, että koulutuksella on tärkeä tehtävä monikulttuurisuuskasvattajana ja tasa-arvoisuuden moottorina.

Sirkka Komulainen
Erikoistutkija, Siirtolaisuusinstituutti

Eduskunnan Pikkuparlamentissa 4.6.2012

Maahanmuutto 2020 –seminaari

Helsingissä Eduskunnan Pikkuparlamentissa pidettiin kesäkuun alussa Sisäasiainministeriön järjestämä Maahanmuutto 2020 –seminaari. Se oli yksi osa Maahanmuuton tulevaisuus 2020 –strategian valmistelutyötä, jossa pyritään ennakoimaan Suomeen tulevan maahanmuuton määrä ja laatu sekä vaikutukset suomalaiseen yhteiskuntaan. Työtä koordinoi Sisäasiainministeriön Maahanmuutto-osasto. Strategiahanke on yksi nykyisen hallituksen kärkihankkeista, jossa se on liitetty osaksi Suomen talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukykyyn vahvistamista.

Eduskunnan Pikkuparlamentti oli täynnä asia- ta kiinnostuneita, eivätkä kaikki halukkaat tainneet mukaan mahtuakaan. Seminaaripäivä oli jaettu kolmeen osateemaan: I) liikkuvuus, II) asenneilmapiiri ja III) sukupolvet. Valittuja teemoja lähestyttiin 2-3 kutsutun puhujan alustuksella, jonka jälkeen käytiin kustakin teemasta lyhyt paneelikeskustelu, jossa

oli kutsuttujen alustuspuhujien lisäksi yksi tai useampi panelisti. Tilaisuus oli vahvasti vuorovaikutteinen, eli sen lisäksi, että osallistujat olivat fyysisesti läsnä samassa tilassa, he saattoivat osallistua keskusteluun myös sosiaalisen median (twitter, facebook) välityksellä.

Liikkuvuus

Teemasta alusti dosentti Pasi Saukkonen Helsingin yliopistosta, joka loi samalla yleiskuvan Suomen muuttoliikkeen nykyisistä ja tulevaisuuden kehityssuunnista. Suomen maahanmuutto on ollut eurooppalaisittain verrattuna hyvin vähäistä ja myöhäissyntyistä, jopa verrattuna muihin myöhäisen maahanmuuton maihin. Odotettavissa on jatkuvaa muuttoliikettä ja maailmanlaajuista muuttopainetta kehittyneisiin maihin sekä lisääntyvää lähialue-